

NOTAT

Skolens kristendomsplaner til nytte for kirken

Bjørg Tvetene Sæter

TITTEL Skolens kristendomsplaner til nytte for kirken	NOTATNR. 06/08	DATO 23.05.08
PROSJEKTITTEL Lærestoff i kristendomskunnskap i skolens planer fra 1974, for arbeidet med trosopplæringsplaner i kirken	TILGJENGE	TAL SIDER 20
FORFATTAR Björg Tvetene Sæter	PROSJEKTLEIAR/-ANSVARLEG Björg Tvetene Sæter	
OPPDRAGSGJEVAR HSF	EMNEORD Skolen, kirken, kristendom, KRL undervisning, trosopplæring, læreplaner	
SAMANDRAG <p>Notatet er laget med tanke på å være stoff til hjelp for arbeidet med planer i trosopplæring i Den norske kirke. Det tar for seg skolens fem planer i kristendomskunnskap og KRL fra og med 1974 til og med 2005.</p> <p>Arbeidet tar bare for seg listene med lærestoff i disse planene, og bare det lærestoffet som er vurdert som relevant for kirkens planarbeid. Dette stoffet er satt inn i en emneinndeling som kan være tjenlig med tanke på kirkelige planer.</p>		
PRIS kr 50,-	ISSN 0806-1696	ANSVARLEG SIGNATUR <i>Rasmus S. Rokke</i> -dekan-

Forord

Den norske kirke er inne i slutfasen for sitt femårige forsøksarbeid med trosopplæring. I denne slutfasen har arbeid med planer for opplæringen en sentral plass. Tidligere har skolen vært hovedformidler av undervisning i kristendomskunnskap til barn og unge i Norge. Skolen har dermed også en lang tradisjon med å lage planer for slik formidling.

Denne lange tradisjonen med planarbeid på det kristendomsfaglige feltet kan kirken dra nytte av. Siden jeg er med å utdanne lærere, og kjenner skolens planer i Kristendomskunnskap og KRL godt, har jeg sett det som en naturlig oppgave å gjøre sentrale sider ved skolens planer i kristendom tilgjengelig for kirken. Siden mye av planarbeidet skal foregå ute på lokalplan, i menighetene, er det viktig at presentasjonen har et praktisk sikte og en form som gjør den anvendelig. Dette har vært siktemålet med notatet.

Forord.....	1
”Skolens kristendomsplaner til nytte for kirken”	3
Innledning.....	3
Oppbygningen av planene.....	4
Bibelkunnskap og troslære i skolens planer.....	5
M-74.....	6
M-74. Plandetaljer fra emner som er angitt med bibeltekster	7
M-87.....	10
M-87. Veiledende liste over bibeltekster	13
L-97	15
KRL-02.....	18
KRL-05.....	20
Litteratur.....	21

”Skolens kristendomsplaner til nytte for kirken”

Konkret lærestoff i kristendoms kunnskap i skolens planer fra 1974 til 2005 med tanke på planarbeid i Den norske kirke

Notatet er utarbeidet for å gi hjelp og grunnlagsmateriale for arbeidet med trosopplæringsplaner i Den norske kirke. Jeg gjør spesielt oppmerksom på at de skjematiske oversiktene *ikke er fullstendige når det gjelder tema*. Jeg har valgt ut de temaene jeg mente hadde mest direkte relevans for planarbeidet i kirken. For andre tema må man altså gå direkte til de aktuelle planene.

Innledning

Grunnskolen har fått fire læreplaner fra 1970 til i dag. Kristendoms kunnskap/KRL har fått fem, og enda en ny plan er like rundt hjørnet. Ulikheten skyldes at KRL-faget var alene om å få ny læreplan i 2002. De fire planene er ”Mønsterplan for grunnskolen 1974” (M-74), ”Mønsterplan for grunnskolen 1987” (M-87), ”Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen 1997” (L-97) og ”Læreplanverket for Kunnskapsløftet” (L-06) som er gjeldende plan i skolen fra høsten 2006. KRL-fagets læreplan i L-97 ble altså erstattet av en ny plan i 2002 (KRL-02). Dessuten har læreplanen for KRL-faget i Kunnskapsløftet vært gjeldende plan fra høsten 2005 (KRL-05).

I dette notatet har jeg valgt å hente opp det konkrete lærestoffet i planen, fordi jeg mener det kan være nyttig hjelp i kirkens planarbeid, særlig lokalt. Pedagogiske og religionspedagogiske prinsipper, innledende informasjon, målformuleringer og arbeidsmåter som beskriver tenkningen i den enkelte plan, er dermed ikke tatt med. Jeg har også avgrenset stoffet ved å bare ta med de emnene som kan knyttes til bibelkunnskap og troslære i litt vid forstand. De fem planene har svært ulikt detaljeringsnivå. Dette blir heller ikke synlig i dette arbeidet. Jeg har valgt å sitere fra litt ulike nivåer i de forskjellige planene, alt etter hva jeg mener er hensiktsmessig for å få fram et resultat som er praktisk og anvendelig. Kirkehistorien blir bare tatt med i den grad jeg oppfatter stoffet som lokal kirkekunnskap med særlig relevans for kirkens trosopplæring. Etikk blir i hovedsak bare berørt når det relateres til bibelsk materiale. Sang og musikk tas med på et generelt nivå. Flere planer har salmelister som ikke blir presentert.

Siden jeg konsentrerer meg om listene med lærestoff, faller også de innledende omtalene av de enkelte emnene bort. Det er en svakhet, fordi noen av planene, særlig M-87, har forholdsvis stor omtale av emnene i innledende tekst og denne omtalen kan være nyttig å se på. Problemet i mitt arbeid er at slik innledende tekst blir vanskelig å skjematiskere. Herved er leseren oppfordret til også å gå til selve planene! Hovedhensikten her har vært å få fram hvilke bibelfortellinger og hva slags troslærestoff skolen har presentert for elevene på ulike klassetrinn. Derfor har jeg valgt å presentere stoffet i form av en skjematisk oversikt.

Siden den eldste planen, M-74, har et svært omfattende materiale, har jeg valgt å presentere den to ganger rett etter hverandre. I den første presentasjonen har hovedsiktet vært å få en oversiktlig presentasjon, slik at det er mulig å lese ut noen sentrale innholdsmomenter og linjer i stoffet. Den andre presentasjonen er svært detaljert og inneholder alle de konkrete bibelfortellingene som M-74 opererte med. M-87 hadde en veiledende liste med bibeltekster i

kristendomsplanen. Denne har jeg satt inn etter den tematiske presentasjonen av stoffet i M-87.

Det er ikke helt enkelt å lage en systematisk oversikt over kristendomskunnskapens plass og innhold i alle disse planene, fordi de er forholdsvis ulikt bygd opp. Det går godt an å lese og bruke den systematiserte oversikten over stoffet i dette notatet uten å ha kunnskap om de enkelte planene som inngår. Jeg har likevel valgt å ta med en kort presentasjon av planene, fordi det gir bedre innsikt i det som har ligget til grunn for skolens arbeid.

Oppbygningen av planene

M-74 er en svært detaljert plan. Det stoffet som er aktuelt for oss her i planen for Kristendomskunnskap (s. 84-95), er fordelt på emner som "Bibelhistorie", "Bibelstudium", "Troslære", "Aktuelle problemer i kristent lys", "Kristendommen i vår tid", "Ungdom og religion". (s. 85) Videre opererer planen med "Veiledende årsplaner" for hvert klassetrinn der det konkrete læringsstoffet er fordelt på de aktuelle emnene. Bibelstoffet er satt opp som lister med navn på fortellinger med henvisning, og troslærestoffet er presentert i form av stikkord/begreper. (s. 86-91) Det er med andre ord enkelt å skjematiskere stoffet.

M-87 er i større grad en rammeplan. Lærestoffet er presentert for treårsbolker; 1.-3. klasse, 4.-6. klasse og 7.-9. klasse, og er delt inn i hovedemner og delemner. De hovedemnene som er aktuelle for oss i planen for Kristendomskunnskap (s. 102-119) er "Gud og skaperverket", "Jesus", "Bibelen" og "Mennesket og den kristne tro". Delemnene er presentert i form av stikkord, begreper og fortellingsemner. Planen konkretiserer ikke enkeltfortellinger fra Bibelen, men har en forholdsvis omfattende veiledende liste over bibeltekster med navn på fortellinger, henvisninger, hvilket emne bibelteksten passer til og aktuelt klassetrinn. (s. 114-117) Selv om M-87 ikke er en plan som er inndelt i klassetrinn med konkrete bibelfortellinger angitt for disse, gir den veiledende listen over bibeltekster oss likevel god hjelp til å skjematiskere det stoffet vi er ute etter i dette notatet.

M-87 er en plan som er bygd opp etter det som kan kalles et spiralprinsipp. Det vil si at samme stoffet kan komme igjen flere ganger gjennom skoleløpet, men da med en progresjon.

Med L-97 og faget Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (s. 89-107) er vi tilbake til detaljplaner for hvert klassetrinn. De aktuelle emnene for oss her er "Bibelkunnskap" og "Kristen livstolking i dag". Disse er spesifisert for småskole, mellomtrinn og ungdomstrinn og konkretisert i form av navn på fortellinger og stikkord/begreper for hvert klassetrinn. Denne planen har ingen bibelhenvisninger.

L-06 er den av disse planene som med størst rett kan kalles en rammeplan. Da KRL-02 kom, ble denne planen oppfattet som et forvarsel om dette. Denne planen har samlet det kristendomsfaglige stoffet i målområdet "Kristendom" for småskolen og mellomtrinnet og "Hellige tekster i kristendommen og i andre religioner" for ungdomstrinnet. (KRL-boka 2002 s. 12) Hovedmomentene er gitt samlet for 1.-4. klasse, som i M-87, men oppdelt for hvert klassetrinn for resten av skoleløpet. Det er ikke angitt enkeltfortellinger fra Bibelen i planen og vi finner heller ikke noen veiledende liste over bibeltekster. Planen stopper på et detaljeringsnivå som gjelder stikkord, begreper og fortellingsemner. Dette betyr at fra 2002 av kan vi ikke skjematiskere enkeltfortellinger ut fra skolens planer. Fra da av har det vært opp til det lokale læreplanarbeidet og lærebokforfatterne å plukke ut de konkrete bibelfortellingene til et emne.

Tendensen i retning rammeplan er forsterket med KRL-05. Det aktuelle hovedområdet heter kort og godt "Kristendom" for hele skoleløpet. (KRL-boka 2005 s. 10) Videre oppgir planen kompetansemål etter 4., 7. og 10. årstrinn, og overskriftene for disse er også "Kristendom". Selve kompetansemålene angir vide kunnskapsområder f eks innenfor bibelkunnskapen. Det er gjennom lokalt læreplanarbeid på den enkelte skole eller i den enkelte kommune og gjennom lærebøkene at man bestemmer f eks hvilke bibelfortellinger som skal brukes. Med denne planen har vi derfor beveget oss ganske langt fra angivelser av konkrete bibelfortellinger eller troslærebegreper, og det er slik sett lite å hente for den som er ute etter å finne konkretisert lærestoff i planer.

Bibelkunnskap og troslære i skolens planer

Tabellen nedenfor er et forsøk på å lage en skjematisk oversikt over hva slags bibelstoff og troslærebegreper skolen har brukt i sine planer de siste 35 årene, og hvor dette stoffet har vært lagt i skoleløpet. Jeg har valgt å bruke den inndelingen av klassetrinn og nummerering av klassetrinnet som gjeldende planer bruker, og har tilpasset innholdet fra de gamle planene til dette. Det er like mange inndelinger av stoffet som det er planer i dette arbeidet. Når alt skal legges inn i et felles skjema, er det om å gjøre å finne en inndeling som korresponderer godt med det materialet som skal legges inn. Samtidig sikter dette arbeidet inn mot et bruksområde, nemlig kirkens planer for egen trosopplæring. Inndelingen jeg har valgt, mener jeg er tilpasset begge disse hensynene. Den er slik sett min egen, og ikke hentet fra annet materiale verken i skolen eller kirken.

M-74

Tallene i parentes angir klassetrinn i nåværende klasseinndeling. (For detaljer med bibeltekster, se neste tabell.)

	1.-4. klasse	5.-7. klasse	8.-10.klasse
Bibelen	2) Guds ord. Forteller om Guds forhold til menneskene, og om hvordan Gud sendte sin sønn til verden.	Lesning av utvalgte tekster	Bibelkunnskap. Bibellesning 9) Bibelens sammensetning. De viktigste skrifter og skriftgrupper. Hvordan Bibelen ble til. Bibelen – Guds ord.
Bibelfortellinger (GT)	Fortellinger fra urhistorien og fedrehistorien. Josef-fortellinger. Moses og israelittene. 3) Fortellinger fra urhistorien. Fedrehistorien. Josef-fortellingene. 4) Moses og israelittene. Messias-forventninger.	Lovgivningen på Sinai. Israel drar inn i Kanaan. Kong David 5) Lovgivningen på Sinai. De ti bud. Josva. Kong David.	Profetene. Landflyktigheten. Hjemkomsten. Jødene blir spredt 9) Profetene i GT. Jødernes salmebok. Jødene i Babylonia.
Bibelfortellinger (NT)	Fortellinger fra Jesu liv og gjerning 2) Jul. Jesus som barn. Jesus og barna. Jesu kjærlighet og makt. Jesus forteller. Påske. 3) Døperen Johannes, budbæreren. Jesus blir født. Jesus blir døpt. Jesus og disiplene. Jesus hjelper. Jesus forteller. Jesus i templet. Påsken. Den barmhjertige samaritan. 4) Han som de hadde ventet på. Tegn og tale. Mot påske. Jesu lidelseshistorie. Den oppstandne. Pinsedag. Den første menighet.	Døperen Johannes. Jesu dåp og fristelse. Disiplene. Jesu forkynnelse. Jesu lidelseshistorie, oppstandelse og himmelfart 5) Jesus Kristus, Gud og menneske. Guds rike er kommet nær. Livet i Guds rike. Fadervår. 6) Kirken blir grunnlagt Apostelkirken. Jesu forkynnelse. Jesus gjør undere. Jesu liknelser. 7) Jesu siste vandring mot Jerusalem. Lidelseshistorien. Oppstandelsen. Jesus taler om sin død og sin gjenkomst.	

Troen.	1. trosartikkel, bønn, dåpsbefalingen 2) Gud har skapt alt. Han holder liv i alt. Gud er far for alle. 1. artikkel til fortellingene i 1 Mos. 1 og 2. Bønn. Dåp	Budene. 2. og 3. trosartikkel. Dåp 7) Dåp. De tre trosartikler.	9) Konfirmasjon. Tvil og tro. Aktuelle problemer i kristent lys. 10) Verdensmisjonen. Den evangelisk-lutherske tros lære. Skriftemål og nattverd. Sakramentene
Høytidene og kirken	2) Guds hus. Hviledag. helg. Høytid. <i>Jul</i> . Advent. Forberedelse til jul. <i>Påske</i> . Enkel fortelling om hvorfor vi feirer påske. Hovedvekt på skjærtorsdag og påskedag. <i>Pinse</i> . Kirkens fødselsdag. Kristi Himmelfart. 4) Kirken og menighetslivet på hjemstedet. Misjon. Hjelparbeid. Barn i andre land.	6) Julens sanger og salmer. Påskens sanger og salmer.	8) <i>Kirkekunnskap</i> . Lokal kirkekunnskap. Den norske kirke. Gudstjenesten. Aktuelle kirkelige oppgaver. Kirkekunst og kirkemusikk. 10) Den økumeniske bevegelse. Kirkens ansvar og oppgaver.

M-74. Plandetaljer fra emner som er angitt med bibeltekster

(Se tabellen ovenfor for de overordnede emnene til tekstene.)

	1.-4. klasse	5.-7. klasse	8.-10.klasse
Bibelfortellinger (GT)	3) <i>Fortellinger fra urhistorien</i> . 1. Mos. 1-11. 1. Mos. 1. (og 2.). Hagen i eden. 1. Mos 2,4-25. Syndefallet. 1. Mos. 3. Noa. 1. Mos. 6, 7 og 9. <i>Fedrehistorien</i> . 1. Mos. 12-33. Abraham, Isak. 1. Mos. 15, 18 og 22. Jacob. 1. Mos. 27. <i>Josef-fortellingene</i> . 1. Mos. 37, 1. Mos. 50. 4) <i>Moses og israelittene</i> . Israelittene i Egypt. 2. Mos. 1,6-44. Litt om Egypt, land og folk. Gutten	5) <i>Lovgivningen på Sinai</i> . Repetisjon av Mosesfortellingene. <i>De ti bud</i> . Fortellinger og tekster i forbindelse med budene. 1. Mos. 4, 1-16. 1. Mos. 12,1-12. 1. Mos. 13,1-8. 1. Mos. 26, 12-22. 1. Mos. 27. 1. Mos. 39. 1. Mos. 47,1-10. 2. Mos. 3,1-14. 1. Kong. 21,5-14. <i>Josva</i> . 5. Mos. 31 og 34. Josva 1, 3, 6 og 24. <i>Kong David</i> . 1. Sam. 16, 19, 20, 24, 31 og 2. Sam. 2, 5, 7, 11 og 12. 1. Kong 2. 6,8.	9) <i>Bibelhistorie</i> . a) Profetene i GT. Profeten Elia. 1. Kong. 16-17. 1. Kong. 18. 1. Kong. 21. 2. Kong. 2. Amos, domsprofeten Amos' bok. Hosea, Guds kjærlighets profet. Hosea's bok. Litt om folkene og kulturen ved Eufrat og Tigris. Nordriket blir ødelagt. 2. Kong. 17. Sørriket. 2. Kong. 18, 22 og 23. Profeten Esaias. Es. 1-39. Profeten Jeremia. Jeremias bok. Sørriket

	<p>i sivkurven. 2. Mos. 1,1-10. Moses må flykte. 2. Mos. 2,11-21. Gud kaller Moses. 2. Mos. 2,23-4,18. Faraos nekter israelittene å reise. 2. Mos. 5,1-5, 7,1-13, 12,21-23 og 29-31. Påskelammet. 2. Mos. 12. Redningen ved sivsjøen. 2. Mos. 13,17-14,29. Israelittene i ørkenen. 2. Mos. 16 og 17,1-7. Herren gir Israel en lov. 2. Mos. 19-21. Folket bryter loven. 2. Mos. 32. Herren fornyer pakt med folket. 2. Mos. 32. Lovkisten. Møteteltet. Gudstjenesten. Kopperslangen. 4. Mos. 21, 4-9. Moses dør. 5. Mos. 32,48-52. 34,1-12. Josva blir fører. Israelittene går over Jordan. 4. Mos. 27. Josva 1 og 2.</p>		<p>går til grunne. 2. Kong. 24 og 25. b) Jødernes salmebok. Salme 32, 51, 90, 100, 150. c) Jødene i Babylon. Ezekiel. Prest og profet. Ezekiels bok. Den store navnløse profeten. Es 40-55. Jødene vender hjem. Esras bok. Jødene under grekerne og romerne. Jødene blir spredt utover verden.</p>
<p>Bibelfortellinger (NT)</p>	<p>2) <i>Jul</i>. Engelen kommer til Maria. Jesus blir født. Jesus blir båret fram i templet. Vismennene hyller Jesus. Flukten til Egypt. <i>Jesus som barn</i>. Miljøskildringer fra Jesu barndom. Jesus som 12-åring i templet. <i>Jesus og barna</i>. Mark. 10,13-16. <i>Jesu kjærlighet og makt</i>. Jesus stiller stormen. Jairus' datter. Jesus metter 5000. Enken i Nain. De ti spedalske. Den blinde i Jeriko. Jesus lærer disiplene å be. <i>Jesus forteller</i>. Den gode hyrde. <i>Påske</i>. Jesus rir inn i Jerusalem.</p>	<p>5) <i>De ti bud</i>. Fortellinger og tekster i forbindelse med budene. Matt.4,1-11. Matt. 22,37-39. Luk.2,41-52. Luk. 2,51-52. Luk. 10,25-37. Luk. 17,11-19. Ap.gj. 2,42. <i>Jesus Kristus, Gud og menneske</i>. Johannes doperen forkynner. Luk. 1,80 og 3,1-18. Matt. 3,1-12. Mark. 1,108. Budskapet til Maria. Luk. 1. Jesus blir født. Luk. 2. Vismennene hyller Jesus. Matt. 2. Flukten til Egypt. Matt.2. Jesus som 12-års gutt i templet. Luk.2. Jesus blir døpt og fristet. Matt. 3 og 4. <i>Guds rike kommer nær</i>. Jesus taler i Nasaret-synagogen. Luk.4. Doperen Johannes sender bud til Jesus. Matt. 11. Luk. 7. Doperen Johannes dør. Matt 14. Jesus og den lamme mannen. Matt. 9. Jairus' datter. Mark. 5. <i>Livet i Guds rike</i>. Den største i Guds</p>	<p><i>Bibestudium</i>. (Se oversikten over til temaene her.) Tekster som er vist til: Hvordan Bibelen ble til. Luk. 1, 1-4. Ap.gj. 1,1. Joh. 20,31. Jesus er Bibelens sentrum og mening. Matt. 11,25-27. Joh. 14,1-11. Bibellesning er forutsetning for troen. Joh. 17,3. b) ... Ett evangelium leses i sammenheng. 10) <i>Etikk</i>. b) Samfunnsetikk. Staten i NT. Matt. 22,15-22. Ap.gj. 5, 26-29. Rom. 13. Ap.gj. 12 og 13. Fred-krig. Forsvar og</p>

	<p>3) <i>Døperen Johannes, budbærereren.</i> Løftet til Sakarias, Luk. 1. Johannes blir født og får navn. Luk. 1,57-79. Johannes døperen. Luk. 3. Matt. 3. <i>Jesus blir født.</i> Luk. 2. <i>Jesus blir døpt.</i> Matt. 3,13-17. <i>Jesus og disiplene.</i> De første disiplene. Joh.1. Jesus kaller tolleren Levi. Luk. 5,27-32. Peters fiskefangst. Luk. 5,1-11. Jesus lærer disiplene å be. Luk. 11,1-4. Matt. 6,5-13. <i>Jesus hjelper.</i> Offiseren i Kapernaum. Matt. 8,5-13. Ved Betesda-dammen. Joh. 5,1-9. <i>Jesus forteller.</i> Den bortkomne sau. Luk. 15,3-7. Sølvpengen som ble borte. Luk. 15,8-10. <i>Jesus i templet.</i> Jesus renser templet. Joh. 2,13-25. Matt. 21,12-17. Den største gaven. Mark. 12,41-44. <i>Påskan.</i> Hovedvekt på Jesus i Getsemane. Peter fornekter. Mark. 14. For Pilatus. Mark. 15. På veien til Emmaus. Luk. 24. <i>Den barmhjertige samaritan.</i> Luk. 10,25-37. Nestekjærlighet. Mor, far, søsken, slikt, venner. Knyttet til Matt. 15,4 ff 25,31-40. Misjon. Hjelparbeid. Barn i andre land.</p>	<p>rike. Matt 18. Jesus og barna. Mark. 10. Jesus og Nikodemus. Joh.3. Sauen som var blitt borte. Luk.15. Sølvmynten som var mistet. Luk. 15. Den gode hyrde. Joh. 10. <i>Fadervår.</i> Matt. 6. Luk. 11. 6) Bibelstudium: julens tekster. <i>Jesu forkynnelse.</i> Bergprekenen. Jesus og sabbaten. Mark. 2,3 og 7. Matt. 15. Luk. 14. Jesus og Nikodemus. Joh.3. Den rike unge mannen. Mark. 10. De tolv blir sendt ut. Matt. 10. Den samaritanske kvinnen. Joh. 4. <i>Jesus gjør under.</i> En dag i Kapernaum. Mark. 1. Den kananeiske kvinne. Matt. 15. Jesus helbreder en blindfødt. Hoh. 9. <i>Påskan.</i> Bibelstudium: Påsketekster. <i>Jesu lignelser.</i> Såmannen. Matt. 13. Ugraset i åkeren. Matt. 13. Sennepsfrøet. Surdeigen. Skatten. Perlen. Matt. 13. Fariseeren og tolleren. Luk. 18. Den rike bonden. Luk. 12. Den ubarmhjertige medtjeneren. Matt. 18. Det store gjestebudet. Luk. 14. <i>Kirken blir grunnlagt.</i> Kristi himmelfart. Ap.gj.1. Dåpsbefalingen. Matt. 28,18-20. Kirken blir grunnlagt pinsedag. Ap.gj. 2. Den første menigheten. Ap.gj. 2,42-47. <i>Apostelkirken.</i> Peter og Johannes leger og forkynner. Ap.gj. 3. Apostlene blir stilt for rådet. Ap.gj. 4. Diakonien i den første menigheten. Ap.gj. 4 og 6. Den første martyr. Ap.gj. 6,7 og 8. Filip døper den første afrikaner. Ap.gj. 8. Peter døper en romer. Ap.gj. 10 og 11. Saul fra Tarsus. Saul blir omvendt. Ap.gj. 9. De kristne i Antiokia. Ap.gj. 11. Apostelmøtet i Jerusalem. Ap.gj. 15. Paulus´ første misjonsreise. Ap.gj. 13-14. Andre misjonsreise. Ap.gj. 15-18. tredje misjonsreise. Ap.gj. 18-21. Paulus blir tatt til fange. Ap.gj. 21. Paulus´ forsvarstale. Ap.gj.22.</p>	<p>fedreland. Verdien av lov og rett. 1. Tim. 2,1-2. Ap.gj. 5,29. Rom. 13,1-7. c) Kristen humanisme. Menneskeverdet. Matt. 16,26. Luk. 15. Gal. 3, 28. ”Den første menneskerettighetserklæringen.” Solidaritetstanken. Ap.gj. 17,22-29. Joh. 2,1-7. Kol. 3,11. Tjenertanken. Luk.22,24. Joh. 13,12-17. Sosial rettferd, menneskerettene, slaveri og raseproblemet i kristent perspektiv. Joh. 5,1-6. Jesu opptreden overfor kvinner. Sannhetskravet. Matt. 5,6. Joh. 8,31-32 og 18,37. Efes. 6,14.</p>
--	---	--	--

		<p>Sjøferden til Roma. Ap.gj. 27 og 28. Paulus i Roma. Ap.gj. 28. Litt om Paulus' brev. Utvalgte tekster.</p> <p>7) <i>Jesu siste vandring mot Jerusalem.</i> Sakkeus. Luk. 19. Jesus i Betania. Mark. 14. Inntoget i Jerusalem. Mark. 11. Jesus avslører hyklerne. Matt. 23. Det største bud. Matt. 2, 34-40. Jesus vasker disiplenes føtter. Joh. 13. Påskemåltidet. Mark. 14. Luk. 22. <i>Lidelseshistorien.</i> I getsemane. Matt. 26. Forhøret i Det høye råd. Matt. 26. Peter fornekter Jesus. Matt. 26. For Pilatus. Matt. 27. Jesus blir korsfestet. Matt. 27. Jesus blir gravlagt. Matt 27. <i>Oppstandelsen.</i> Oppstandelsen. Matt. 28. Den tomme graven. Maria Magdalena. Joh. 20. På veien til Emmaus. Luk. 24. Jesus kommer til disiplene. Joh. 20. Ved Tiberiassjøen. Joh. 21. <i>Jesus taler om sin død og oppstandelse.</i> Jesus taler om sin død. Matt. 16. Mark. 8. Vingartnerne. Mark. 12. Jesus skal komme igjen. Luk. 9. Matt. 16 og 24. De ti brudepikene. Matt. 25.</p>	
--	--	---	--

M-87

(Liste over anbefalte bibeltekster følger nedenfor)

	1.-4. klasse	5.-7. klasse	8.-10.klasse
Bibelen	2.-4. klasse: Bibelkunnskap: Hva Bibelen er, hva Bibelen forteller om, hvordan bruke Bibelen.	5.-7. klasse: Bibelkunnskap: Innhold og oppbygning, hvordan Bibelen er blitt til. Bibelbruk: Hvordan finne fram i, lese og bruke Bibelen. Språk- og bildebruk. Bibelen som Guds ord til oss i dag. Hva Bibelen kan gi svar på.	8.-10. klasse: Bibelkunnskap: Bibelens skrifter og skriftgrupper. Forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente. Bibelen som Guds ord. Bibelforskning, bibelsyn, bibeloversettelse, bibelspredning, bibelmisjon. Bibelbruk: Arbeid med bibeltekster. Bibelen og livsspørsmål. Bibelen som rettesnor og

			kilde for livet i menigheten. Bruk og misbruk av Bibelen. Språk og bildebruk.
Bibelfortellinger (GT)	2.-4. klasse: Fra israelsfolkets historie: Abraham, Isak, Jacob, Josef, israelittene i Egypt, utferden og erobringen av landet, Moses og Josva.	5.-7. klasse: Skapelsesberetningene i Bibelen. Fra israelsfolkets historie: Innvandring, dommertid, kongetid, profeter og budskap. Salmene	8.-10. klasse: Fra israelsfolkets historie: Sed og skikk i gammeltestamentlig tid. Eksiltid, hjemkomst fra Babylon. Messias-forventningen. Jødene under grekere og romere. Jødeforfølgelse før og i nyere tid. Jødisk Messias-forventning i dag.
Bibelfortellinger (NT)	2.-4. klasse: Dagligliv på Jesu tid: Hjemme og ute, skikk og bruk, fest og høytid, tempel og synagoge. Jesu liv: Barndom, oppvekst, dåp, Jesus forteller og gjør under. Jesu i møte med mennesker: Barn og voksne, kvinner og menn. Syke og fattige. Venner og fiender, rettferdighet og tilgivelse.	5.-7. klasse: Jesu liv: Sosiale og religiøse forhold, dåp og fristelse, reiser, forkynnelse og gjerninger, korsfestelse, død og oppstandelse. Jesu i møte med mennesker: Kall til etterfølgelse, kjærlighet og omsorg, tilslutning og avvising, tro og tvil. Jesu – Gud og menneske: Messiasprofetier og Messias-håp. Jesus kommer. Samtidens syn på Jesus. Frelser og forsoner. Jesu gjenkomst. Kirken i oldtiden: Urkirken og Paulus Misjon: Det bibelske grunnlaget	8.-10. klasse: Jesu i møte med mennesker: Jesu tjenerholdning. Møte med kvinner og menn med ulike holdninger og fra ulike sosiale lag, disipler og motstandere. Religiøse partier og retninger. Hvem Jesus er: Messias-håp, inkarnasjon, samtidens syn på Jesus. Bildet av Jesus i evangeliene. Ulike syn på Jesus før og nå, troen på Jesu oppstandelsebog på at Jesus lever i dag. Den Hellige Ånd. Jesu gjenkomst: Bibelens syn på historien og framtiden.
Troen	2.-4. klasse: Gud: Gud som skaper, Guds makt, omsorg og kjærlighet. Kontakt med Gud, bønn, takk. Fadervår. Mennesket og naturen. Ansvar for oss selv, for mennesker og natur. Respekt for liv. Natur- og miljøvern i lokalsamfunnet. Menneskene og menneskesynet: Godt og	5.-7. klasse: Bibelen forteller om Gud. Skapelsesberetningene i Bibelen. Den treenige Gud. Synden og det onde. Guds kjærlighet. Første trosartikkel, de tre første budene. Bønn. Fadervår. Ansvar for medmennesker og naturen: Forvalteroppgaven, ansvar for eget og andres liv, bruk og fordeling av ressursene på jorden. Arbeidet for en bedre verden. Tro og vitenskap: Den	8.-10. klasse: Den kristne gudstro: Gudsbildet i Det gamle og Det nye testamente, den treenige Gud. Gud skaper i dag. Trosartiklene. Forvaltertanken og framtidshåpet: Ressursfordeling, kulturkonflikter, storsamfunn og lokalmiljø, ulike økonomiske ordninger. Håp for framtiden, vårt ansvar for å velge. Bibelens syn på historien og framtiden. Tro og vitenskap: Forholdet mellom tro

	<p>vondt mellom barn og mellom barn og voksne. Glede og trygghet. Mennesket skapt i Guds bilde. Menneskets verdi. Likeverd. Guds kjærlighet og omsorg. Respekt, omsorg og ansvar for andre. Tro og håp: Tillit til og tro på Gud. Takknemlighet, glede og trygghet. Svikt og tilgivelse. Tvil og tro. Samvittigheten. Uttrykksformer: Bønn og lovsang hos barn. Kristne barnesanger, barnelitteratur, billedkunst, drama. Kirkekunnskap: Dåp.</p>	<p>kristne skapertro og naturvitenskapen. Tvil og tro. Jesus – Gud og menneske: 2. trosartikkel. Frelshistorien: Guds åpenbaring i fortid og nåtid. Sammenheng og hovedlinjer i forbindelse med skapelsen, syndefallet, Israelfolket, Jesus Kristus, Den Hellige Ånd og den kristne kirke. Troslæren. Menneskeverdet: Mennesket som Guds skapning. Identitet, respekt for seg selv og andre, likeverd, likestilling mellom kjønnene, menneskerettighetene. Det onde og lidelsen i verden: Lidelse og nød, årsaker til det onde. Syndefallet. Det gode og det onde i mennesket. Samvittigheten. Å være medmenneske. Vårt ansvar for å hjelpe. Tro og håp: Kampen for det gode. Kjærlighet og fellesskap. Tilgivelse. Samfunn med Gud, synd, nåde og frelse. Glede og trygghet. Tro og tvil. Uttrykksformer: Fellesskap og omsorg. Bønn, sang og musikk. Kristen litteratur for barn og unge. Kristendommen i kunst og kultur. Drama. Kristen sed og skikk før og nå. Kirkelige handlinger: Dåp, konfirmasjon, nattverd, begravelse. Kirken i funksjon: Den Hellige Ånd i menigheten, bønn. Pinse: Tredje trosartikkel.</p>	<p>og vitenskap, skapertro og naturvitenskap, tvil og tro. Frelshistorien: Guds frelsesplan. Bibelens syn på historien og framtiden. Israelfolkets historie som frelshistorie, den kristne kirke, Den Hellige Ånd, Jesu gjenkomst, ny himmel og ny jord. Troslæren. Menneskeverdet: Identitet og selvbilde. Tro på eget verd, evne til det gode. Å akseptere og respektere andre. Menneskerettighetene, likeverd, likestilling. Mennesket skapt i Guds bilde. Ulike menneskesyn. Problemet med det onde i verden: Menneskelig ondskap, synd, ansvar for valg og handlinger overfor Gud og mennesker. Syndefallet. Gud og det onde. Guds kjærlighet. Tro og kristen livsholdning: Lov og evangelium, synd, nåde og frelse, nytt liv. Tro og tvil, tjeneste og troskap, tilgivelse og tålmodighet, kjærlighet og fellesskap. Samfunnet med Gud. Den Hellige Ånd, nådegaver. Håp om evig liv. Troslæren. Uttrykksformer: Fellesskap og omsorg. Bønn, sang og musikk. Kristendommen som inspirasjonskilde for kunst og kultur. Drama Menigheten: Den Hellige Ånd i funksjon. Gudstjeneste og kirkelige handlinger: Sakramentene, konfirmasjon, vigsel, begravelse</p>
--	--	--	--

Høytidene og kirken	2.-4. klasse: Jul og påske. Pinsedagen, den første menigheten, pinse som kirkens fødselsdag Kirkekunnskap: Gudstjeneste. Kirkeåret. Livet i menigheten på hjemstedet: Helg og høytid, hjelpearbeid, misjon.	5.-7. klasse: Jul, påske og Kristi himmelfartsdag. Pinse: Den Hellige Ånd, hendelser og virkning. Feiring før og nå. Kirkekunnskap: Symbol, kunst, musikk. Kirkeåret. Kirken i funksjon: Gudstjenestelivet, sang og musikk. Oppgaver, diakoni, misjon, u-hjelp.	8.-10. klasse: Jul, påske, Kristi himmelfartsdag, pinse. Høytidsfeiring før og nå. Kommersialisering. Uttrykksformer: Ulike gudstjeneste- og møteformer. Det kristne ungdomsarbeidet. Kirkekunnskap: Kunst, sang, musikk, kristne symboler. Kirkeåret, helg og høytid før og nå. Diakoni. Gudstjeneste og kirkelige handlinger: Oppbygning av og hovedledd i gudstjenesten.
---------------------	---	--	--

M-87. Veiledende liste over bibeltekster

Det gamle testamente			Jes	55,6-9	Søk Herren
1. Mos	1,1-2,4	Skapelsen	”	55,10-11	Herrens ord
”	3,1-19	Syndefallet	Jer	1,4-10	Guds kall
”	12,1-9	Abraham	”	29,11-14	Herren har fredstanker
2. Mos	3,1-14	Gud kaller Moses	Amos	5,4-15	Søk Herren – dom over urett
”	19,1-8	Pakten	Det nye testamente		
”	20,1-17	Budene	Matt	3,13-17	Jesu dåp
1. Sam	3	Herren kaller Samuel	”	5,1-12	Saligprisningene
Salme	8	Skapelsen	”	5,17-19	Ikke en bokstav ...
”	23	Herren er min hyrde	”	6,7-13	Fadervår
”	32	Tilgivelse	”	6, 25-34	Vær ikke bekymret!
”	103,1-14	Min sjel, lov Herren	”	7,1-5	Døm ikke
”	121	Herren er min vokter	”	7,12	Den gyldne regel
”	139,1-18	Guds nærhet – skapt på underfull vis	”	7,24-29	Huset bygd på fjel
Jes	6,1-8	Hellig, hellig	”	11,2-6	Jesu svar til døperen Johannes
”	9,2-7	Fredsyrsten	”	11,28-30	Kom til meg
”	53,1-7	Herrens lidende tjener			

Matt	16,13-19	Peters bekjennelse	Joh	7,53-8,11	Kvinnen som hadde brutt ekteskapet
”	18,21-35	Den ubarmhjertige medtjener	”	10,11-16	Den gode hyrde
”	22,15-22	Skatt til keiseren	”	13,1-15	Fotvaskingen
”	25,1-13	Lignelsen om brudepikene	”	14,1-7	Veien, sannheten og livet
”	25,31-40	Dommen	”	15,1-17	Det sanne vintre
”	26,1-28,10	Nattverden, Jesus dør, Jesu oppstandelse	”	16,5-15	Talsmannen
”	28,16-20	Dåpen, misjonsbefalingen	”	17,20-26	Å være ett
Mark	4,35-41	Jesus stiller stormen	”	20,24-31	Tvileren Tomas
”	5,21-24	Jairus´ datter	Apgj	1,6-11	Kristi himmelfart
”	10,13-16	Jesus og barna	”	2,1-4	Den Hellige Ånd – pinseunderet
”	10, 46-52	Den blinde Bartimeus	”	2,36-47	Den første menigheten
Luk	1,26-38	Budskapet til Maria	”	5,26-29	For rådet – lyde Gud mer enn mennesker
”	2,1-20	Juleevangeliet	”	8,26-39	Filip og den etiopiske hoffmannen
”	4,16-22	Jesus blir avvist i Nasaret ”	”	16,11-34	I Filippi
”	5,17-26	Den lamme	”	17,22-34	Talen på Areopagos
”	7,36-50	Kvinnen som fikk sine synder tilgitt	Rom	1,16-17	Evangeliet – Guds kraft til frelse
”	8,4-8	Lignelsen om såmannen	”	3,21-25	Rettferdiggjørelse ved tro
”	10,25-37	Den barmhjertige samaritan	1. Kor	11,23-26	Herrens måltid
”	10,38-42	Jesus hos Marta og Maria	”	12,11-28	Kristen enhet
”	15,1-7	Den ene sauene og de 99	”	13	Kjærligheten
”	15,8-10	Kvinnen og sølvpengen	Gal	3, 26-28	Her er ikke mann eller kvinne
”	15,11-24	Den bortkomne sønnen	Ef	2,8-10	Av nåde – gode gjerninger
”	18,9-14	Fariseeren og tolleren	”	6,1-4	Hustavle
”	19,1-10	Sakkeus	Fil	2,5-11	Kristushymne
”	24,13-35	På veien til Emmaus	”	4,4-9	Gled dere i Herren
Joh	1,1-18	Prologen	2. Tim	3,15-17	Bibelen inngitt av Gud
”	1,35-51	De første disiplene	Hebr	4,12-13	Guds ord
”	3,13-21	Guds kjærlighet	1. Joh	1,1-4	Livets ord
”	4,7-30	Jesus og den samaritanske kvinnen	”	1,8-2,2	Lev i lyset!
”	6,5-15	Jesus metter fem tusen	”	4,7-12	Guds kjærlighet
”	6,66-71	Hvem skulle vi gå til?	Åp	21,1-4	Den nye himmel og den nye jord

L-97

	1.-4. klasse	5.-7. klasse	8.-10.klasse
Bibelen			<p>8) Hvordan Mosebøkene ble til. Hvordan evangeliene ble til, evangeliene som litterær sjanger, inkludert oversiktslesing av et evangelium.</p> <p>9) En oversikt over de historiske bøkene i Det gamle testamente (fra Josva til 2. Kongebok), knyttet til en kort framstilling av det gamle Israels historie etter David. Forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente. Spørsmålet om Bibelen som Guds ord, ulike syn på dette.</p> <p>10) Salmenes bok og visdomslitteraturen. Bibelen som flerkulturell bok, tilblivelse og brukshistorie. Bibelens betydning for skjønnlitteratur og språk.</p>

Bibelfortellinger (GT)	<p>1) Skapelsen i 1. Mosebok. 2) Edens hage, Adam og Eva, Kain og Abel, Noahs ark og Babels tårn. Abraham, inkludert fortellingen om Sara som får høre at hun skal få barn. 3) Jacob som lurer til seg førstefødselsretten, Jacobs drøm, Jacob, Lea og Rakel, Josef i brønnen, Moses i sivkurven og Moses som mottar de ti bud på Sinai fjell; de ti bud bør læres utenat. 4) Daniel i løvehulen, Jonas i</p>	<p>5) Abrahams og Isaks historie og noen av de mindre fortellingene som inngår i de store fortellingene, deriblant Hagar og Ismael og ofringen av Isak, Sodoma og Gomorra. Jakob og hans sønner, inkludert noen av de mindre fortellingene i den store fortellingen. 6) Fortellingen om Moses' liv fra hans barndom til hans død før Israelforlket når fram til det lovede land, inkludert noen av de mindre</p>	
	<p>hvalfiskens buk, Bileams esel, Rut og Boas, Eli og Samuel, enken i Sarepta og noen av fortellingene om David og Saul.</p>	<p>fortellingene i den store fortellingen. Fortellingene om de første kongene i Israel: Saul, David og Salomo, inkludert noen av de mindre fortellingene som inngår i de store fortellingene. Et enkelt riss av Israels historie fram til Davids kongedømme. 7) Fortellingen om en av de følgende profetene: Jesaja, Jeremia, Amos, Esekiel, Daniel.</p>	
Bibelfortellinger (NT)	<p>1) Jesu fødsel, Jesus som barn i templet og Jesus som velsigner barna. 2) Den barmhjertige samaritan, den gode hyrde og de ti spedalske. Historien om jesu død og oppstandelse. 3) Johannes døperen og Jesu dåp, Jesu fristelse i ørkenen, og Jesus og</p>	<p>5) Jesu liv, inkludert Judea på Jesu tid. Jesu undergjerninger, inkludert fortellingen om Jesus sin metter fem tusen, den blinde Bartimeus, bryllupet i Kana, Jesus som vekker opp Lazarus, og Jesus stiller stormen. 6) Jesu lignelser, inkludert lignelsen om tolleren og fariseeren, den bortkomne sønnen, kvinnen som</p>	<p>8) Spørsmålet om Jesus som historisk person og Guds sønn.</p>

	den lamme som ble firt ned fra taket. 4) Jesus som kaller disiplene sine, den rike unge mannen, Jesus, Marta og Maria, Jesus som kaster ut dem som driver handel i templet, tolleren Sakkeus.	mistet sølvpengene, enkens skjerv, arbeiderne i vingården, ugraset i åkeren og den rike mann og Lasarus. Bergprekenen og noen av jeg-utsagnene i Johannesevangeliet. 7) Historien om apostelen Paulus ifølge Apostlenes gjerninger. Et av de følgende Paulusbrevene: Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Galaterbrevet.	
Troen	1) Hva bønn er, aftenbønn, bordbønn, Fadervår.	5) Hva det betyr at noe er hellig, ulike betydninger av ordet "hellig".	10) (likeheter og forskjeller mellom religionene): Det
	2)Nattverden og nattverdens bakgrunn i bibelske fortellinger. 3) Dåpen og dåpens bakgrunn i bibelske fortellinger. 4) Begravelsens ritualer og symboler. Sorg og sorgarbeid.	Fadervår. 6) Lære utenat de ti bud og kjenne de etiske idealene i bergprekenen. Vite noe om hvordan disse etiske kjernetekstene har vært brukt i kristendommens historie og hvordan de brukes i dag. 7) Innholdet i den eldste kristne (apostoliske) trosbekjennelsen. Innholdet i det kristne gudsbegrepet. Betydningen av å si at Jesus er Guds sønn, vite hva dåp og nattverd er.	hellige/guddommen, ulike gudsbegrep, hellige skrifter. Det onde. Frelse, livet etter døden. Menneskets vesen og verdi. Overgangsriter.
Høytidene og kirken	1) Juleevangeliet. Bilder med julemotiv fra kunsthistorien. Norske juletradisjoner. 2) Historien om Jesu død og oppstandelse. Bilder med påskemotiv fra kunsthistorien. 3) Kristi himmelfart, pinsen og de bibelske fortellingene om dette.	5) Ulike typer musikk og sang som gir uttrykk for tro/hengivelse/lovprisning, med bruk av eksempler fra en kantante av Bach, en negro spititual, gospel, musikk fra en katolsk messe fra før 1800 og fra en moderne søramerikansk messe.	8) Salmene som religiøst og poetisk uttrykk i lutherdommen.

	<p>Bilder med pinsemotiv fra kunsthistorien. Kirkeårets inndeling og fester og kirkeårets liturgiske farger.</p> <p>4) Noen sentrale symboler, f eks vann, kors, skip, due, evangelistsymbolene. Norsk salmeskatt og kristen sangtradisjon, bl a en samisk kristen barnesang, og minst en sentral salmedikter.</p>	<p>6) Tidebønnen og beregning av tid; kirkeåret og kalenderen.</p> <p>7) Ulike Kristusframstillinger fra den kristne kunsthistorien. Ulike typer musikk og sang som gir uttrykk for tro/hengivelse/lovprisning, med bruk av eksempler fra Petter Dass, h.a. Brorson, N.F.S. Grundtvig, Elias Blix, Lina Sandell, Svein Ellingsen og Eyvind Skeie.</p>	
--	--	---	--

KRL-02

	1.-4. klasse	5.-7. klasse	8.-10.klasse
Bibelen			<p>8) Oppbygningen av Bibelen og forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente. Ulike kristne oppfatninger av Bibelen som Guds ord. Bibelen som inspirasjonskilde for film og musikk.</p> <p>9) Hvordan Mosebøkene og evangeliene ble til. Bibelen som inspirasjonskilde for billedkunst og skulptur.</p> <p>10) Litterære sjangre i Bibelen, og Bibelens betydning for skjønnlitteratur og språk.</p>
Bibelfortellinger (GT)	<p>1.-4. klasse: Fortellinger fra Det gamle testamente, deriblant om skapelsen, syndefallet, Kain og Abel, Noahs ark, Babels tårn, Abraham, Sara og Isak, Josef, Moses og de ti</p>	<p>5) Patriarkhistoriene fra 1. Mosebok.</p> <p>6) Fortellingene om utferden fra Egypt, paktsslutningen på Sinai og Israels første konger.</p> <p>7) En av profetene fra Det gamle</p>	<p>10) Salmenes bok og visdomslitteraturen.</p>

	bud og lære seg budene, David, og Daniel i løvehulen.	testamente.	
Bibelfortellinger (NT)	1.-4. klasse: Fortellinger om Jesus fra Det nye testamente, deriblant om Jesu fødsel, Jesus som barn i templet, Jesus som velsigner barna, Jesus som metter fem tusen, Jesus som helbreder syke og Jesu død og oppstandelse. Jesu lignelser, deriblant den barmhjertige samaritan og den bortkomne sønnen. Bilder fra kunsthistorien med motiv fra Jesu fødsel, lidelseshistorien og andre bibelske fortellinger.	5) Evangelienes framstilling av Jesu liv, deriblant fortellinger om hans undergjerninger. 6) Jesu lignelser. Bergprekenen og dens etiske idealer 7) Historien om apostelen Paulus.	9) Evangelienes presentasjon av Jesus. Spørsmålet om Jesus som historisk person og Guds Sønn. 10) Apostelen Paulus og hans brev, deriblant romerbrevet.
Troen	1.-4. klasse: Dåpen. Ritualer som bønn og gudstjeneste; kristne sangtradisjoner.	5) Fadervår og sentrale ord og forestillinger i denne bønnen. 6) De ti bud og det dobbelte kjærlighetsbud som uttrykk for kristen etikk. 7) Hovedpunktene i kristen tro slik de er sammenfattet i Den apostoliske trosbekjennelsen og i Luthers lille katekisme. Nattverden. Ulike Kristus-framstillinger fra kunsthistorien.	10) Kristen misjon og humanitært arbeid, og økumenisk arbeid i vår tid.
Høytidene og kirken	1.-4. klasse: Norske juletradisjoner, påsken, Kristi himmelfartsdag og pinsen; kirkeårets inndeling og liturgiske farger.	5) Ulike typer musikk og sang som gir uttrykk for kristen tro og lovprisning. 7) Noen salmer og sanger fra den lutherske tradisjon	

KRL-05

	Kompetansemål etter 4. årstrinn	Kompetansemål etter 7. årstrinn	Kompetansemål etter 10. årstrinn
Bibelen		Bibelens oppbygning, finne fram i bibelske tekster, forholdet mellom Bibelen og språk og kultur.	Sentrale skrifter i Bibelen, forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente. Ulike syn på Bibelen.
Bibelfortellinger (GT)	Sentrale tekster fra 1. og 2. mosebok i Det gamle testamente	Sentrale fortellinger fra Det gamle testamente fra fedrehistorien til profetene.	Utvalgte bibeltekster fra profetene, den poetiske litteraturen og visdomslitteraturen.
Bibelfortellinger (NT)	Sentrale tekster fra evangeliene framstilling av Jesu liv og virke i Det nye testamente. Noen apostel- og helgenfortellinger.	Sentrale fortellinger fra Det nye testamente fra Jesus til Paulus.	Et evangelium og et Paulusbrev, særpreg og hovedtanker i disse.
Troen	Hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler, bønn, dåp, gudstjeneste og høytider.	Kristendommen, kristen livstolkning og etikk med vekt på gudsbilde, menneskesyn, aktuelle etiske utfordringer og utvalgte kristne tekster. Innholdet i de ti bud, Fadervår, den apostoliske trosbekjennelsen og noen sang- og salmetekster.	Særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller. Digital informasjon om spørsmål som opptar mange kristne. Kristendommens betydning for kultur og samfunnsliv. Kristen misjon, humanitært arbeid og økumenisk virksomhet.
Høytidene og kirken	Den lokale kirke, spor av kristendommens historie i lokalmiljøet og i distriktet. Kristen salmetradisjon og et utvalg salmer. Kunst, estetiske uttrykk knyttet til kristendommen.	Kristen tidsregning og kirkeårets gang, kristne høytider og sentrale ritualer. Kirkebygget og andre kristne gudshus, deres betydning og bruk. Ulike uttrykk for kunst og musikk knyttet til kristendommen.	Særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen.

Litteratur

KRL-boka: Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (2002), Oslo, Utdannings- og forskningsdepartementet og Læringscenteret

KRL-boka: Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (2005), Oslo, Utdanningsdirektoratet

Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (1996), Oslo, Det kongelige kirke-, utdannings- og forskningsdepartement

Mønsterplan for grunnskolen (1974), Oslo, Aschehoug

Mønsterplan for grunnskolen (1987), Oslo, Kirke- og undervisningsdepartementet og Aschehoug

Sogndal 16.05.08

Bjørg Tvetene Sæter